האי קרא ריש״א בכ״ג · פירוש דכתיב תלמה לא יקחו וסיפא בכהן הדיוט וכתיב מזרע ישראל ודרשינן שמזרעו בתוליה ומיירי בכל הכהנים וקשה דמ״מ מזרע ישראל קאי נמי לכ״ג כמו לכהן הדיוט וגרלה לפרש הכא כ״ג דכתיב תלמה וגרושה לא יקחו כי אם בתולות והא ליתא תלמה בכ״ג סיפא דקרא דכתיב והתלמה אשר תהיה תלמה מכהן יקחו והייט כהן הדיוט דוקא: **לא** לריכא בנכסים דנפלו ליה כשהוא גוסס · ופי׳ בקונטרס דאי לאו דהימניה קרא לאב להכירו משום מנו דאי בעי מיחב ליה מי לא יהיב ליה לא קא זכה בהו דאפי׳ ר״מ דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם מודה בתומר נכסים שיבואו לי כשאהיה גוסס נתונים לך דלא אמר כלום הואיל ובשעה שבאים לידו לאו בר מתנה הוא דקסבר מתנה דגוסס לא מהניא אבל היכא דבא מעטא בכורה מהניא ולהכי נקט כשהוא גוסס ולא נקט בנכסים שנפלו לאחר מיתה דהא דאי אפי׳ בתורת בכורה לא מהני ליה דיבוריה דאין הבכור טעון ברלוי כבמוחזק והייט דאוי דכשמת עדיין לא היה מוחזק בהן אבל דאויין לבא לו ורחמנא אמר בכל אשר ימלא לו משמע מתוך פירוש דבתיבה דגוסס אינה כלום וכמו כן יש מדקדקים דגוסס שרמז לכתוב גם לאשתו אין נותנין דגוסס אין מעשיו כלום וקשה דבמסכת שמחות (פ״ח) אמרינן הגוסס הרי הוא כמי לכל דבריו״ אדרבו מדר והקדשו הקדש ומיהו הכיא יש לדחות דהתם הייט דוקא בנדר והקדש דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט אבל בעלמא לא ומ״מ קשה דאמרי׳ בפ׳ מי שאחזו (גיטין דף ע״ב) שמתו בו שנים לו רוב שנים ורמז ואמר כתבו ותנו גם לאשתי יכתבו ויתנו ואין לך גוסס גדול מזה שבודאי ימות ובפרק כל הגט (שם דף כח:) נמי אמרינן המביא גט ממדינת הים והגיעו זקן או חולה ונתנו בחזקת שהוא קיים ודייק בגמרא אמר רבא לא שנו אלא שהגיעו בחזקת שהוא חולה אבל הגיעו בחזקת שהוא גוסס לא יתנו דחיישינן שמא מה משמע הא אי ידענן בודאי שעדיין הוא גוסס נותנו בחזקת שהוא קיים והוי גט אלמא דגוסס כל דבריו קיימין לכן כ״ל דודאי גוסס דבריו קיימין והכא גבי מתנה הייט טעמא דמתנתו אינה כלום משום דמסתמא גוסס אינו יכול לדבר אבל אם היה מדבר פשיטא דדבריו קיימין והא דנקט גוסס ולא נקט חולה שנשתתק משום דמסתמא יתרפא ואי יהא בידו להקנות אבל גוסס אין רגילות שיתרפא וחולה נמי שנשתתק והרכין ברתשו דבריו קיימין:

קידשה

תוס׳ ר״י הזקן

וכה בה נתן משם חלול הזרע לאסור הקיחה אלמא אינו לוקה על הקיחה אלא משום חלול הזרע ולא בא עליה אינו לוקה · והה״ג למסורת ונתינה לישראל דלא חמירי מאסורי בהנה ואין לוקין עליהם אלא בביאה שאחר קדושין · והנה זה הפי׳ טוב מאד ומקובל לפ״ש הרב וגאונו לשפת הגמ׳ ורבא עמד בדעת אחרת · כי לפי׳ ר״ש רבא סובר שאף באלמנה אינו לוקה משום לא יחלל ולא ידעתי מי הכריח לחזור מדעתו וליסר שלוקה משום לא יחלל באלמנה · והא דקאמר רבא בתמורה פ׳ כל האסורין בזונה גויה הבא עליה לוקה ל״ משום לא יחלל כאביי קאמר כמ״ש בפ׳ הבא על יבמתו : נאמנין במילתיה דר׳ יהודה גרסי׳ נאמן דאריש קאי כשהאב מעיד ובפרק יש נוחלין איפסיקא הלכתא כר׳ יהודה · ובפ׳ החולץ נמי אמרי׳ נאמן כר׳ יהודה אבל אם יש להן בנים אינו נאמן : חוקה דכשרות · שהרי יצא לאויר העולם ועד הנה היה בחזקת כשר: היינו דכתיב יכיר׳ לאשמועינן שנאמן לפסלו אבל לרבנן דאמרי שאינו נאמן לפסלו אלא להורישו בנכסיו פי שנים למה לי קרא פשיטא דנאמן הוא במנו דהא

נוסח

פסיקת הלכה לגבי בת גר וציות-לכהונה

[בשאלתות פ׳ אמור סימן ק״ד איתא רבב״ח אמר רבי יוחנן]

נוסח

באאמנות הבא לאחר: נ״ל בני בכור

נ״ל בני בכור בן גרושה (מז)

נוסח

אחי תנאים אך נוחים מהפסוק "יכיר"

ר״מ אומר אם אינו יודע · אין יודעים אם שניהם

לפנין בחיין ויטול זה בהן חלק בכורה ,דלכיר״ דאשמעינן קרא,ליכא ״מיגו דאי בעי למיתביהו״ דהשתא לא מלי יהיב דאין אדם מקנה דשלא״ל והשתא מקבל להו בתורת ירושה : **כשהוא גוסס** · לאחר שנשתנה כך אהני ליה שאם יפלו לו נכסים כשהוא גוסס שיטול זה בהן חלק בכורה,אלא דהימניה קרא לאב להכירו,משום מנו לא זכה בהן ,דמודה רבי מאיר באומר ״נכסים שיבואו לי כשאהיה גוסס נתונים לך״ שלא בא לעולם מודה בתומר נכסים שיבואו לי כשאהיה גוסס נתונים לך דלא אמר כלום הואיל ובשעה שבאים לידו לאו בר מתנה הוא דקסבר מתנה דגוסס לא מהניא אבל היכא דבא מעטא בכורה מהניא ולהכי נקט כשהוא גוסס ולא נקט בנכסים שנפלו לאחר מיתה דהא דאי אפי׳ בתורת בכורה לא מהני ליה דבגרה דאין הבכור טעון ברלוי כבמוחזק והייט דאוי דכשמת עדיין לא היה מוחזק בהן אבל דאויין לבא לו ורחמנא אמר (דברים כא) בכל אשר ימלא לו : **מתני׳ אם אינו יודע** · דבטליה לשליחותיה דשליח : **ואם אינו יודע** · אין יודע איזה קדם

שניהם

מתני׳ אם אינו יודע · לכתיב״תלמה וגרושה לא יקחו״ כי אם בתולות״והא ליתיה אלא בכ״ג : **וסיפא בכהן הדיוט** · דקאמר ״בתולות מזרע בית ישראל״ והתלמה אשר תהיה תלמה מכהן יקחו״ וקס״ד דה״ק שהיא תלמה ממיומם הראלו לכהונה כדדרים אור ליה רבי יהודה לקמן מן המשיאים להכונה,ותלמה שתהא מותרת לכהן לא מסכחת לה אלא כהן הדיוט,והיכי מיפסק קרא ממילא: **וכתב קרא בכי** · בתמיה דלא פריש ביה בהדיא דבגברא אחריני בעי לאיסתעויי : **ושמואל שוכב בהיכל ה׳** · חדא מילתא דמשמע ועל כרחך מפסקינן ליה ושמואל שוכב בהיכל ה׳ ,ובמקומו בבית משמר הלויים שהיו שומרים את הבית וכן תרגם יונתן ״בעזרת ליוי״,והיכל אחר קאי שהמעורה היתה בהיכל משכן שילה : **מכהן לוי** · אם היתה אלמנה אחיה לכהן, אלמנת ישראל לא ,בתמיה ,הרי לא הוהר כהן הדיוט על אלמנה : **משאר כהנים יקחו** · לפרושי אתא דבכהן הדיוט קאי והכי קאמר והתלמה אשר תהיה אלמנה אחיה מישראל ,משאר כהנים שהיו כהן גדול,יקחו אותם : **מן המשיאין לכהונה** · אלמנת אדם שראוי להשיאה כמו לכהונה יקחו למעוטי אלמנת גר ורבי יהודה לטעמיה דאמר לעיל דאייבי יחזקאל אסמכתא בעלמא גר זכר דכתיב ״מזרע בית ישראל״ כל זרע בהאי קרא אורי לן אסמכתא דפוסל אשה בביאתו:**וכל שאי אתה נושא כמו** · כגון גר שפרסמתי לך כבר אי אתה נושא אלמנתו : **פיגול** · מעלה : **נשא** · בת גר וגיורת אין מוציאין מידו : **מתני׳ ממזר הוא** · שעלה לו מחייבי כריתות : **אינו נאמן** · דקרוב הוא אלו ואינו כשר להעיד עליו : **ואפילו שניהם** · אחד ואתם אומרים על עובר שבמעיה ממזר הוא שאינו מן הבעל אלא מאיש אחר אינן נאמנין וכגמרא פריך מאי אפי׳ מאי רבותא דסיפא מדריש : **רבי יהודה אומר נאמן** · כגון ריש״א שכבר יצא לאויר העולם ועדהנה הוחזק בחזקת כשר : **אינו נאמן** · אפשר קיימי אבל לענין בכור לא פליגי : **בגריך הכירא** · קרא לבכור הוא דאתא וכגון שבא ממדינת הים ולא הוחזק לנו בבכור אלא על פי אביו,ופרכינן למאי הלכתא אמטעינן קרא דאביו נאמן עליו ליטול פי שנים, פשיטא,נאמן ל״ל קרא: **מנו דאי בעי למיתב ליה** · כולהו נכסי יהיב ליה מהימן נמי למיתביהו ויהליה בדיבורו בתורת בכורה : **לאחר מיכן** · לאחר שמתו אביו לפניו״בכור הוא״ לפלו לו והוא רולה ליכל לדרך רחוקה ומעיד עליו שאם יפלו נכסים של אב או אחד ממורישים בכורה : **לאחר מיכן** · דהימניה קרא לאב להכירו,משום מנו לא זכה בהן ,דמודה רבי מאיר באומר ״נכסים שיבואו לי כשאהיה גוסס נתונים לך״ שלא בא לעולם מודה בתומר נכסים שיבואו לי כשאהיה גוסס נתונים לך דלא אמר כלום הואיל ובשעה שבאים לידו לאו בר מתנה הוא דקסבר מתנה דגוסס לא מהניא אבל היכא דבא מעטא בכורה מהניא ולהכי נקט כשהוא גוסס ולא נקט בנכסים שנפלו לאחר מיתה דהא דאי אפי׳ בתורת בכורה לא מהני ליה דבגרה דאין הבכור טעון ברלוי כבמוחזק והייט דאוי דכשמת עדיין לא היה מוחזק בהן אבל דאויין לבא לו ורחמנא אמר בכל אשר ימלא לו : **מתני׳ אם אינו יודע** · דבטליה לשליחותיה דשליח : **ואם אינו יודע** · אין יודע איזה קדם

שניהם

א) בכורות ל:

ב) נ״ל נאמנים מי תוי״ט] לעיל עד. ס״ב קכו: יבמות מז. דברים כא:יב

כי אם דבור בן בנו אמר יכיר לאת זה בן בני ולא אמר אחי יאמא נו...

ג) תוס׳ בכורות מו: ד״ה מ״ע]

[ע׳ יבמות מו:

ד) סנהדרין קא: יומא כה. סוס:שוטה מ:מת: תמיד כז:

*נ״ל מיסוק נס מוצכר לאין בנים בלבד:

*ר״ל יבמות ו:ובמה בתוספות יוצא דופן ר״ל אלא אינו יורש לכהונה (ע״ל מ״ב) לא שייך לכאן לדינא

ה) בכורות מו: ד״ה מ״ע]

ו) ר״ל דאם לא הוחזק כגון הלוקח דלא יתנו לו דוחזה וגם לא שייך שם מלוה אלא יש לו יב כאן : ב) דהנוסח כרי הוא כמו לכל דבריו וכו׳ : ג) כרלה דחסר כאן כמו דאיתא בספר התרומה ובמלא״ם כאן דה״ל הזקן והכלבו ז״ל מולקין על רבינו יחל ז״ל וש״ם בתוספות : ד) כרלה דחסר כאן לעיל בלוס בלל״ל וכ״ה בס׳ התרומה בהלכות גיטין סימן ק״ל ובש״ם בתוספות : ג) כרלה דחסר כאן כמו דאיתא בספר התרומה ובמלא״ם כאן דה״ל הזקן והכלבו ז״ל מולקין על רבינו יחל ז״ל וש״ם בתוספות : ד) כרלה דחסר כאן ונ״ל אבל גבי גוסס אם אמר כתבו ותנו בכרי׳ הולה יכולים ליתן הגיט לאבי׳ כשעשה גוסס משום דלא נפיק וכו׳ :

מסורת השו״ס